

volumena te izradio prve numeričke simulacije crpilišta i odvodnje. U 1980-ima osmislio je računalni program *Simpip* (skraćenica od engl. *simulation of pipe flow*: simulacija tečenja u cijevi) specijaliziran za stacionarne i nestacionarne tokove podzemnih voda, tlačne sustave i otvorene tokove, koji je ušao u svjetsku uporabu. Autor je udžbenika *Modeli ortogonalnih diskretizacionih potpunih mreža – primjena u hidrodinamici podzemnih voda* (1973), *Uvod u inženjersko numeričko modeliranje* (1993) i *Osnove hidromehanike* (2006). Dobitnik je Nagrade »Nikola Tesla« 1985. te medalje Red Danice hrvatske s likom Rudera Boškovića za doprinos u znanosti i kulturi 1999.

LIT.: B. Nadilo: *prof. dr. sc. Vinko Jović – Najmlađi doktor u nekadašnjoj državi: Pionir matematičkog modeliranja u hidrotehnici*. Građevinar 65(2013) 10, str. 944–951.

Jugomont, građevinsko poduzeće osnovano 1955. u Zagrebu, s pogonima na Horvačanskoj cesti. Bio je pionir i nositelj razvoja punomontažne izgradnje stanova i industrijalizacije građevinarstva u nas.

Nastao je izdvajanjem građevinskog odjela montažnih i polumontažnih kuća iz poduzeća Izolit, koje je potkraj 1940-ih osnovao Narodni odbor grada Zagreba. Osnovni su proizvodi Izolita bili lake građevinske ploče od drvene vune i cementa *drvolit* te laki beton i montažni elementi stambenih zgrada. Poduzeće Izolit razvilo je 1953. i na Zagrebačkom velesajmu izložilo prototip montažne kuće od domaćih materijala. Izdvajanje poduzeća potaknuo je Miroslav Helebrant, koji je 1953. patentirao montažni sustav stambene gradnje, zasnovan na zidnim panelima (100 cm × 275 cm × 12 cm, masa 400 kg) u vidu armiranobetonskih okvira s *drvolit* pločama kao ispunom.

Na osnovi Helebrantova patenta razvijen je prvi Jugomontov sustav (*Jugomont-L*, laki ili početni sustav), kojim je 1955–58. poduzeće podignulo znatan broj stambenih dvokatnica (u Folnegovićevu naselju), prizemnih zgrada (na Livadarskom putu) i jednokatnih zgrada (na Šestinskom dolu) u Zagrebu, ukupno 145 objekata. Početni je sustav zamijenjen u osnovi nepromijenjenim sustavom *Ju-59*, no poboljšanih pojedinih odlika. Tim je sustavom 1959–60. izgrađeno 48 zgrada s 369 stanova na Krugama (naselje Nove Kruge), u Kušlanovoj ulici i Cvjetnom naselju u Zagrebu. Prednost tih sustava bila je punomontažnost, pa su stanovi odmah nakon dovršetka radova bili useljivi, a usto jeftiniji od onih tradicionalne gradnje.

S obzirom na mnogobrojne nedostatke sustava *Jugomont-L* i *Ju-59* (skupoća, potreba žbukanja zidnih panela nakon montaže, zvučna i toplinska izolacija), njih su zamijenili Jugomontovi novi, univerzalni sustavi *Ju-60* i *Ju-61*, koje su razvili → Bogdan Budimirov, Željko Solar i Dragutin Stilinović; ka-

rakterističan izmaknuti tlocrt zgrada osmislio je → Đuro Mirković. Konstruktivni elementi bili su zidni i stropni paneli, stupovi i stubišni elementi, a nekonstruktivni prozorski i fasadni elementi, pregradni zidovi i sl. Fasadne elemente činile su drvene konstrukcije s ugrađenim prozorima i parapetima obloženima limom (otud naziv »limenke« za te zgrade). Tlocrt sustava *Ju-60* činile su modularne prostorije jednakih izmjera (4 m × 4 m). Zgrade su bile visoke do četiri etaže. Do kraja 1960. je sustavom *Ju-60* izgrađeno 627 stanova u Remetinečkom gaju i Folnegovićevu naselju. Prve »limenke« građene sustavom *Ju-61* podignute su u zagrebačkom naselju Borongaju, a zatim i u Remetinečkom gaju, Folnegovićevu naselju, Zapruđu i Utrini. Taj je sustav imao izmijenjeni raster (3,60 m × 4,80 m), a povećana je i katnost na pet do osam etaža, u modificiranom obliku i više (zgrade u Novom Beogradu 1967–71). U tom je razdoblju Jugomont imao približno 800 zaposlenih te gradio oko 800 do 1000 stanova na godinu. Usprkos nedostatcima kao što su monotoni, tipizirani izgled objekata, ograničene mogućnosti variranja unutarnjeg rasporeda prostora te kratki vijek trajanja fasadnih panela, njegovi su ga montažni sustavi svrstali na vrh među poduzećima takva načina stanogradnje. Prema Jugomontovim licencama gradila su i poduzeća iz Srbije, BiH, Slovenije i Makedonije.

Osim u višestambenoj izgradnji, Jugomont je od 1960-ih sudjelovao u izgradnji turističkih naselja montažno-demontažnih kućica od lakih elemenata bez uporabe mehanizacije. Prva takva naselja izgrađena su 1961. u uvali Čikatu na Lošinju, na Picalu i u Plavoj laguni u Poreču, a potom i u Vrsaru, Povilama, Selcu, Krku, Omišlju, Baškoj. Osim toga, Vinko Uhljak je 1967. izradio tipski projekt dječjeg vrtića *Jugomont*, prema kojem su izgrađeni vrtići na Borongaju, u Trnskom i Zapruđu u Zagrebu.

Jugomont se 1969. udružio sa zagrebačkim poduzećem Jugobeton u Jugomont-Jugobeton poduzeće za industrijsko građenje. Jugobeton je nastao nakon II. svj. rata nacionalizacijom remetinečkog poduzeća

JOVIĆ, Vinko

JUGOMONT

Zgrada građena montažnim sustavom *Jugomont-L*, Folnegovićevo naselje, 1960-ih, Zagreb

JUGOMONT,
zgrade građene montažnim
sustavom *Ju-60*,
Folnegovićevo naselje,
1960-ih, Zagreb

Hoyer Zorislava Franjetića, koje je od 1941. proizvodilo prednapete armiranobetonske gredice za montažnu gradnju prema licenci njemačkog inženjera Ewalda Hoyera. Zadržavši područje djelovanja Jugobetona, novo je poduzeće gradilo i u sustavu montažne skeletne konstrukcije, uglavnom industrijske i poslovne zgrade te objekte niskogradnje.

Posljednji je Jugomontov sustav višestambene izgradnje *Ju-70* bio sustav teške montaže koji je omogućio izgradnju tornjeva sa 16 katova u Utrini u Zagrebu. Armiranobetonski zidni i stropni paneli mase do 1200 kg izrađivali su se u privremenom pogonu na gradilištu. Nastojanje proširenja Jugomontova asortimana izvedbenih oblika stanova i zgrada dovelo je do neisplativosti gradnje (npr. pri izgradnji zagrebačkog naselja Travnog u prvoj polovici 1970-ih), a time i poslovnih teškoća poduzeća. Stoga se 1976. Jugomont priključio zagrebačkoj → Industrogradnji.

Danas su mnogobrojne Jugomontove stambene zgrade, pejorativno zvane »limenke«, devastirane pojedinačnim zahvatima stanara na zamjeni dotrajalih dijelova fasada, no i dalje predstavljaju važne artefakte hrvatske tehničke baštine.

LIT.: *Jugomont. List za probleme industrijalizacije građevinarstva*, 1(1961) 1–2(1962) 8. — Z. Kolacio: *Montažna izgradnja u turističkim naseljima*. Arhitektura, 17(1963) 1, str. 40–45. — Lj. Perić, S. Milin: *Teška montaža stambenih objekata po sustavu Ju-70 u Zagrebu*. Čovjek i prostor 20(1973) 9(246), str. 26–27. — Bogdan Budimirov. *Organizacija i kontrola su osnova svega* (intervju). Čovjek i prostor, 48(2001) 10–12(569–571), str. 60–67. — B. Budimirov: *U prvom licu*. Zagreb, 2008. — J. Prošinečki: *Stambena kriza i industrijalizacija građevinarstva u Jugoslaviji. Montažna gradnja u Zagrebu 1950-ih i 1960-ih – montažni sustavi poduzeća Jugomont* (diplomski rad). Zagreb, 2014/15. — D. Mecanov: *Sustav prefabricirane gradnje Jugomont iz Zagreba. Zgrada »potkovića« u bloku 28 u Novom Beogradu*. Prostor, 23(2015) 1, str. 174–185. — M. Roth-Cerina: *Tipski projekti dječjih vrtića u 1960-im i 1970-im godinama u Zagrebu*. Prostor, 25(2017) 1., str. 20–39. — S. Škunca: *Nepo-*

znato ostvarenje arhitekta Hinka Vichre u Rijeci. Zbornik radova Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 24(2021) 1, str. 133–147. — T. Bjažić Klarin, J. Kranjčević: *Turistički kampovi i montažni objekti zagrebačkog Jugomonta u Istri i na Kvarneru pedesetih i šezdesetih godina 20. stoljeća*. Ars Adriatica, (2023) 13, str. 275–290.

Z. Jecić

Jukić, Tihomir (Osijek, 9. VIII. 1954), arhitekt i urbanist.

Diplomirao je 1978. na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu te pohađao poslijediplomske studije u Zagrebu (1979–81) i u Institutu I. T. C. u nizozemskom Enschedeu (1984–85) gdje je magistrirao 1985. Doktorirao je 1998. na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu disertacijom *Strukturalne promjene rubnih dijelova grada – prilog proučavanju urbanističkog razvoja Zagreba* (mentor O. Grgurević). Od 1979. radio je kao honorarni asistent u Zavodu za urbanizam, a od 1986. zaposlen je kao asistent na Katedri za urbanizam zagrebačkoga fakulteta, gdje je redoviti profesor od 2007. Bio je nositelj kolegija Osnove urbanizma, Urbanističko planiranje, Urbane preobrazbe i dr., voditelj Kabineta za urbanizam te prodekan fakulteta (2003–07). Od 1997. predavao je i na Geodetskome fakultetu u Zagrebu (kolegij Prostorno planiranje i urbanizam).

Osnovna je tema njegova znanstvenog interesa grad i njegova preobrazba. Autor je više od 100 znanstvenih i stručnih radova te knjiga *Prostorni i urbanistički razvoj Osijeka – kritika i prijedlozi* (2001., sa S. Peganom), *Zagreb – Stanovanje u gradu i stambena naselja* (2011., s I. Mlinarom i M. Smokvina), *Zagreb – gradski projekti u postupku planiranja grada* (2011., s M. Smode Cvitanović), *Urbana obnova – Urbana regeneracija Donjeg grada, Gornjeg grada i Kaptola* (2020., s A. Mrđa i K. Perkov). Kao urbanist praktičar autor je niza projekata uređenja prostora i nagrađenih natječajnih radova, među kojima su npr. trgovi u Klanjcu, Posušju, Zagrebu (Britanski trg i Trg Francuske Republike), Đurđevcu, Krašiću, Samoboru, Dubravi (1996–99., s J. Horvatom) ili recentniji Generalni urbanistički plan grada Slavonskog Broda (2010., sa S. Peganom). Član je HATZ-a od 2005., a profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu od 2022.

LIT.: Z. Barišić, D. Arbutina, N. Božić: *Dr. sc. Tihomir Jukić, dipl. ing. arhitekture*. U: Sveučilište u Zagrebu. Arhitektonski fakultet 1919./1920. – 1999./2000. Osamdeset godina izobrazbe arhitekata u Hrvatskoj. Zagreb, 2000., str. 255.

Juračić, Dražen (Zagreb, 6. VI. 1948), arhitekt, zapažen po realizacijama stambenih i javnih te osobito zdravstvenih zgrada.

Diplomirao je 1971. na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu. Pohađao je poslijediplomski specijalistički studij Teorije i metode arhitektonskog pro-

JUKIĆ, Tihomir
foto: B. Konjević / CROPIX